

25 septembrie 2013

CEFB Nr. 6/511

RAPORT

asupra proiectului de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2012 (nr.243 din 13 iulie 2013)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2012 și comunică următoarele.

Prezentul proiect a fost elaborat în conformitate cu art.44 al Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr.282 a fost adoptată de către Parlament la 27 decembrie 2012. Pe parcursul anului bugetar au fost efectuate trei modificări și completări a bugetului de stat (Legea nr.273 din 30.11.2012, Legea nr.177 din 11.07.2012, și Legea nr.119 din 24.05.2012). În urma modificărilor operate, cît și a aplicării prevederilor art.21 lit.a) și lit.b), parametrii bugetari s-au stabilit la venituri – 20783,5 mil.lei, la cheltuieli - 22408,2 mil.lei, cu un de deficit - 1624,7 mil.lei.

Ponderea datoriei de stat externe în PIB la situația din 31 decembrie 2012 a constituit 17,1%, înregistrînd o majorare comparativ cu finele anului 2011 cu 0,8 puncte procentuale.

În anul 2012 la bugetul de stat pe toate componentele au fost încasate venituri în sumă de 20090,6 mil. lei, cu 3,3% sau cu 692,9 mil. lei mai puțin decît prevederile anuale precizate, și cheltuielile fiind realizate în sumă de 21675,3 mil. lei, cu 3,3 % sau cu 732,9 mil. lei mai puțin decît prevederile bugetare definitive, cu un deficit bugetar de 1584,7 mil, sau cu 40,0 mil.lei mai mic decît a fost prevăzut.

Ca rezultat, exercițiul bugetar pe anul 2012 a înregistrat la venituri un nivel de executare a indicilor preconizați de 96,7% și la cheltuieli – de 96,7%, în același timp deficitul bugetar fiind executat la nivel de 97,5%.

Totodată, în comparație cu anul 2012, veniturile bugetului de stat au fost mai mari cu 1451,6 mil. lei sau cu 7,8%.

Ponderea veniturilor bugetului de stat (pe toate componentele) în bugetul public național a constituit 59,9%, iar ca pondere în PIB – 22,9%.

În aspectul componentelor, veniturile la componenta de bază constituie componenta de bază 17791,9 mil. lei, mijloace speciale 1173,2 mil. lei, fonduri speciale 358,4 mil. lei, proiecte finanțate din surse externe 767,1 mil. lei. Ponderea majoră din totalul veniturilor în mărime de 88,6% revine veniturilor la componenta de bază, care au fost acumulate cu 415,5 mil. lei mai puțin decât volumul precizat, urmate de mijloace speciale cu ponderea 5,8%, proiecte finanțate din surse externe – 3,8%, și fonduri speciale – 1,8%.

Pentru anul 2012, în suma totală a veniturilor bugetului de stat încasările de la veniturile fiscale au constituit 16178,2 mil. lei sau 80,5%, veniturile nefiscale – 858,1 mil. lei sau 4,3%, granturile – 1558,1 mil. lei sau 7,8%, veniturile din mijloacele speciale ale instituțiilor publice – 1094,1 mil. lei sau 5,4%, veniturile fondurilor speciale – 358,0 mil. lei sau 1,8%, transferuri de la bugetele unităților administrativ-teritoriale: la componenta fonduri speciale – 0,4 mil. lei, la componenta mijloace speciale – 0,5 mil. lei, la proiectele finanțate din surse externe – 30,3 mil. lei sau 0,1%, transferuri de la FAOAM la mijloacele speciale – 12,9 mil. lei sau 0,1%.

Veniturile fiscale s-au încasat în sumă de 16178,2 mil. lei, ce constituie circa 90,9 % din încasările totale sau la nivel de 97,6 % din prevederile anuale.

Din **veniturile fiscale** acumulate - impozitelor pe venit le revin 4,8% (770,4 mil. lei), TVA – 65,8% (10638,8 mil. lei), accizelor – 17,8% (2887,7 mil. lei), impozitelor asupra comerțului exterior și asupra operațiunilor externe – 7,9% (1286,5 mil. lei), altor taxe și plăți – 5,7% (1286,5 mil. lei).

Impozitele indirecte au deținut în volumul veniturilor componente de bază a bugetului de stat 83,2 % și au însumat 14813,0 mil. lei, (în anul 2011 – 14272,6 mil. lei).

Ponderea majoră în structura impozitelor indirecte - 71,8 % revine TVA, care constituie 10638,8 mil. lei, dintre care TVA la mărfurile și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 3472,6 mil. lei, TVA la mărfurile importate – 8911,2 mil. lei, restituirea TVA la mărfurile și serviciile exportate și livrate cu cote reduse – 1745,0 mil. lei.

Accizele au fost încasate în sumă de de 2887,7 mil. lei sau 19,5 % din suma impozitelor indirecte. Pe grupe acestea sînt: accizele la producția vinicolă și băuturile spirtoase – 161,3 mil. lei, accizele la bere – 243,1 mil. lei, accizele la produsele din tutun – 880,7 mil. lei, accizele la produsele petroliere – 951,3 mil. lei, accizele la autoturisme – 573,5 mil. lei, accize la alte mărfuri – 22,3 mil. lei, accize la gazele lichefiate – 125,5 mil. lei, accizele la bijuterii – 10,0 mil. lei, restituirea accizelor s-a cifrat – 80,0 mil. lei.

Impozitele asupra comerțului exterior și asupra operațiunilor externe în anul 2012 au fost încasate în sumă de 1286,5 mil. lei sau 8,7 % din totalul impozitelor indirecte, dintre care taxele vamale – 938,1 mil. lei, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale – 309,5 mil. lei, taxele consulare – 38,9 mil. lei.

Alte taxe și plăți din venituri fiscale au fost încasate în sumă de 594,8 mil. lei, dintre care taxele la fondul rutier – 158,1 mil. lei, taxa de licență pentru anumite genuri de activitate – 431,3 mil. lei, alte încasări – 5,4 mil. lei.

Deși în ansamblu estimarea veniturilor bugetului de stat s-a situat la un nivel apropiat de veniturile efective încasate, în aspectul unor tipuri de venituri s-au înregistrat devieri. Neîncasările la 38 de tipuri de venituri ale bugetului de stat executate sub nivelul indicilor bugetari definitivi (pe toate componentele) au constituit circa 1078,7 mil. lei, iar alte 51 de tipuri de venituri au fost executate cu depășirea nivelului precizat în sumă de circa 385,5 mil. lei, integral veniturile bugetului de stat fiind executate cu 693,2 mil. lei sub nivelul prevăzut.

La finele anului 2012, **restanțele agenților economici față de bugetul de stat** la impozite și taxe au constituit 602,6 mil. lei, dintre care:

- TVA – 524,9 mil. lei;
- accize – 13,8 mil. lei;
- impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător – 20,1 mil. lei;
- taxa vamală – 24,9 mil. lei;
- alte impozite și plăți – 18,9 mil. lei.

Comparativ cu anul 2011, datoria agenților economici față de bugetul de stat la impozite și taxe s-a majorat cu 192,3 mil. lei. În structura restanțelor, partea preponderentă o deține datoria la impozitele și taxele administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat – 73,1% (440,3 mil. lei), care s-au majorat față de anul precedent cu 102,2 mil. lei (30,2%), și organele Serviciului Vamal – 26,9% (162,3 mil. lei), majorându-se față de anul precedent cu 90,1 mil. lei, sau de 2,2 ori.

Analiza restanțelor pe tipuri de impozite și plăți denotă că cota majoritară a restanțelor aparține TVA – 87,1% (524,9 mil. lei), alte impozite, plăți și taxe constituie 7,3% (43,8 mil. lei), impozitul pe veniturile din activitatea de întreprinzător – 3,3% (20,1 mil. lei) și accize – 2,3% (13,8 mil. lei).

Încasările veniturilor nefiscale au constituit 853,6 mil. lei sau 4,8% din totalul acumulărilor la bugetul de stat, cu 1,3 % mai puțin față de prevederile anuale.

Granturile externe pentru susținerea bugetului au fost debursate în sumă de 760,1 mil. lei sau cu 6,9 mil. lei mai puțin față de prevederile anuale precizate (767,1 mil. lei).

Componenta mijloace speciale ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat, partea de venituri, au constituit 1173,2 mil. lei sau la nivel de 95,2 % din prevederile anuale precizate.

Componenta fonduri speciale pentru implementarea unor programe au fost aprobate 4 fonduri speciale, au constituit 358,0 mil. lei sau cu 6,4 mil. lei (1,8%) peste nivelul prevăzut.

În anul 2012, politica în domeniul cheltuielilor nu a fost în totalmente orientată spre asigurarea unui management efectiv al finanțelor publice.

Cheltuielile bugetului de stat au consemnat o creștere în comparație cu anul 2011 cu 1671,2 mil. lei sau cu 8,4%, fiind realizate în suma totală de 21675,3 mil. lei, cu 732,9 mil. lei sau cu 3,3% sub nivelul prevăzut, totodată, la componenta de bază s-au executat cheltuieli mai puțin cu 436,0 mil. lei sau cu 2,3 % de nivelul precizat, cheltuielile din cadrul mijloacelor speciale – cu 120,2 mil. lei sau cu 9,6% mai puțin de nivelul precizat, cheltuielile fondurilor speciale – cu 6,6 mil. lei sau cu 2,0% mai puțin de nivelul precizat, cheltuielile din proiecte finanțate din surse externe – cu 170,6 mil. lei sau cu 7,9% mai puțin de nivelul precizat.

Pe **categoria economice**, din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat, circa 59,0% sau 12786,7 mil. lei reprezintă cheltuielile pentru programe și servicii finanțate din bugetul de stat și 41,0% sau 8888,6 mil. lei reprezintă transferuri către alte bugete, dintre care transferurile către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală – 2043,2 mil. lei, transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat – 2567,3 mil. lei, transferurile către bugetele unităților administrativ-teritoriale – 4278,1 mil. lei, dintre care: transferurile pentru nivelare bugetară – 3859,7 mil. lei și transferurile cu destinație specială – 188,2 mil. lei, de la componenta mijloace speciale – 2,3 mil. lei, de la componenta fonduri speciale – 211,7 mil. lei, și 16,2 mil. lei - de la componenta proiecte finanțate din surse externe.

În aspect **funcțional**, cotele semnificative în totalul cheltuielilor bugetului de stat revin următoarelor grupe principale de funcții: cheltuielilor destinate sectoarelor sociale - circa 42,5 %, care au fost realizate la nivel de 96,7% față de prevederile anuale, cheltuielile pentru sectoarele economice constituie circa 16,1%, fiind realizate la nivel de 96,0%, cele pentru apărare, menținerea ordinii publice și securitatea națională – 7,5%, realizate la nivel de 98,3%, pentru finanțarea serviciilor de stat cu destinație generală – 5,4% și executate la nivel de 88,3% și pentru serviciul datoriei de stat – 3,1%, realizate la nivel de 95,2 %, alte domenii- 25,4%, și executat la nivel de 98,9% față de prevederile anuale.

Executarea cheltuielilor, în aspectul **clasificăției funcționale**, atestă că nici una dintre grupele principale nu a fost executată integral, și ponderea majoră în totalul cheltuielilor de casă revine *Cheltuielilor neatribuite la alte grupe principale* – 20,2% (4367,6 mil. lei), urmate de *Asigurarea și asistență socială* - 18,0% (3901,2 mil. lei) și *Ocrotirea sănătății* – 12,8% (2775,4 mil. lei). Gradul executării de casă a cheltuielilor, în comparație cu prevederile definitive, în aspectul grupelor principale de funcție, a fost cuprins între 84,7% și 100,0%, ca rezultat nefiind utilizate alocații în sumă de 732,9 mil. lei. Cele mai semnificative alocații nevalorificate au fost înregistrate la următoarele grupe principale: “Serviciile de stat cu destinație generală” – 155,6 mil. lei; “Asigurarea și asistența socială” – 155,4 mil. lei; “Transporturile, gospodăria drumurilor, comunicațiile și informatica” – 90,4 mil. lei; “Învățământul” – 88,7 mil. lei; “Ocrotirea sănătății” – 65,5 mil. lei, ș.a.

În aspectul **clasificăției economice**, cheltuielile proprii ale bugetului de stat reprezintă 12786,7 mil. lei (59,0%), iar transferurile către bugetele de alt nivel – 8888,6 mil. lei (41,0%).

În aspectul **clasificăției organizaționale**, analiza relevă că doar doar 9 executori de buget (din 52) au utilizat pe deplin limitele de alocații aprobate, cele mai semnificative alocații nevalorificate fiind înregistrate la: Casa Națională de

Asigurări Sociale – 101,6 mil. lei (ce constituie 3,8% din mijloacele prevăzute);
Acțiuni generale – 88,2 mil. lei (ce constituie 1,8% din mijloacele prevăzute);
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor – 79,2 mil. lei (ce constituie
19,0% din mijloacele prevăzute); Ministerul Finanțelor – 67,5 mil. lei (ce constituie
9,9% din mijloacele prevăzute). ș.a.

Rezultatele executării bugetului de stat (deficit/excedent)

Conform rezultatelor executării în anul 2012, bugetul de stat s-a soldat cu un deficit în sumă de 1584,7 mil. lei, față de 1365,1 mil. lei, înregistrat în anul 2011.

La componenta de bază deficitul a însumat 434,9 mil. lei, proiectele finanțate din surse externe -- 1228,8 mil. lei, fondurile speciale și mijloacele speciale soldându-se cu un excedent de 43,2 mil. lei și 35,8 mil. lei respectiv. Pe toate componentele bugetului de stat au fost menținute limitele stabilite, cu excepția proiectelor finanțate din surse externe. Depășirea nivelului deficitului cu 54,0 mil. lei față de limitele stabilite a fost admisă în baza prevederilor articolului 21 litera a) a legii bugetului de stat pe anul 2012, ca urmare a intrărilor suplimentare de împrumuturi pe unele proiecte, precum și a utilizării soldurilor bănești existente la începutul anului în conturile proiectelor respective.

Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2012 al Curții de Conturi a atenționat și asupra altor abateri care au influențat nivelul total de executare a bugetului de stat la partea de venituri, nerespectarea de către unii executori de buget a limitelor bugetare stabilite, abateri de la prevederile legale și normative, etc.

Toate acestea necesită a fi detaliat examinate de Guvern pentru a fi neadmise în activitatea de mai departe.

Pornind de la cele relatate, Comisia economie, buget și finanțe constată că, în pofida unor factori nefavorabili și unor circumstanțe nu dintre cele mai bune, în anul 2012, s-a reușit obținerea de rezultate pozitive în realizarea politicilor sociale și economice ale statului.

Comisia economie, buget și finanțe propune aprobarea proiectului de Hotărîrea Parlamentului pentru aprobarea Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2012 la venituri în sumă de **20090,6** mil. lei și la cheltuieli -- în sumă de **21675,3** mil. lei, cu depășirea cheltuielilor asupra veniturilor (deficit) în sumă de **1584,7** mil. lei.

Veaceslav IONIȚĂ

Președintele Comisiei